Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	HANOI						
	Phần gửi đi các tỉnh Bắc-kỳ, Trung-kỳ, Ai-lao, Cao-miên	Người đem đến nhà	Chỉ có giờ thôi	Hải-phòng, Tourane và các tỉnh	Nam-kỳ, Hải-Phòng và các tỉnh	Ngoại-quốc
Một năm. .	6 $ 00	6 $ 90	6 $ 30	6 $ 30	6 $ 60	9 $ 00
Các tháng	»	8. 00	8. 00	8. 00	9. 00	»
Sáu tháng. .	3. 00	3. 50	3. 20	3. 20	3. 30	4. 50
Ba tháng. .	1. 50	1. 75	1. 60	1. 60	1. 65	2. 25
Một tháng. .	0. 50	0. 60	0. 55	0. 55	0. 60	0. 75

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur: F. H. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef: PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur-gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Adresse télégraphique: TRUNG BẮC TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

DEPOT LEGAL
INDOCHINE
N° 690

ANNONCES

Décomptées à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large

4e page
- *Une seule insertion.* . . . . 0 $ 80 le c/m
- *Par contrat annuel*
  Par centimètre et par insertion. . . . . 0 $ 18 le c/m
- *Réclame dans la 1re page.* . . . 2 $ la ligne
- *Annonces judiciaires et légales.* 1 $ 50 le c/m

On traite à forfait pour les contrats importants.

Một cái gương quí-báu cho thiếu-niên Nam-Việt

(Tiếp theo)

3° Tiên-sinh vừa nói Pasteur tiên-sinh nhờ về Lai-Đức-tinh hay làm và kiên-nhẫn, nên mới làm nên được sự-nghiệp vẻ vang, nhưng vì lẽ gì mà tiên-sinh chăm-chỉ chịu khó như thế? Vì tư-lợi chăng? Không, không phải vì tư-lợi, nếu tiên-sinh vì tư-lợi thì một điều phát minh cũng đủ làm cho tiên-sinh giàu có hàng muôn hàng triệu, thế mà tiên-sinh đến lúc già cũng vẫn không có của thừa để lại cho ai. Vì hiếu danh chăng? Cũng không, phải, vì nếu tiên-sinh hiếu danh như kẻ khác thì tiên-sinh đã cầu kì xin chức-tước, quyền-lợi, xin bội-tinh đủ thứ. Tiên-sinh tuy đã hiển-cho quốc-gia làm sự-nghiệp lớn, đã có công lớn với nước, thế mà tiên-sinh suốt đời chỉ làm một ông đồ dạy học, chỉ giữ một cái chức-vị tuy cao-thượng, nhưng đối với công-chúng thì rất tầm-thường! *Nếu tiên-sinh hiếu-danh*, thì khi vua nước Đức, sau trận 1870, hiến tiên-sinh một cái bội-tinh và một phần thưởng trọng thể, tiên-sinh đã vui lòng mà thâu nhận! Tiên-sinh mà chịu khó làm lụng, không nề vất-vả như vậy, một cớ là vì nghĩa-vụ, vì quốc-gia! Tiên-sinh thật là *có lòng ái quốc* vô cùng. Vì lòng ái-quốc đó mà tiên-sinh không nài khó nhọc, không sợ hiểm-nguy, chỉ cốt sao cho nước nhà giàu thịnh mà thôi. Vì thế nên khi miền Nam có bệnh dịch tâm, tiên-sinh bỏ cả công việc đồ dang, đến ở một cánh đồng trong mấy năm trời, chạy ngược chạy xuôi, dầm mưa giãi nắng, để tìm phương trừ khử cái bệnh đã làm thiệt cho nước hàng triệu kia đi. Cũng vì lòng ái-quốc mà khi trong nước có bệnh dịch tả làm hại không biết bao nhiêu tính mệnh, tiên-sinh thấy cảnh đau lòng, lo sợ cho nền đồ tổ quốc, nên hiếu-minh vào chốn miễm-nguy, ngày đêm ở trong nhà thương bệnh tả, chung quanh chỉ có bệnh nhân, để tìm cho ra căn bệnh mà cứu-tế độ dân. Cái chết thường ở bên mình, mà tiên-sinh không hề sợ hãi, chỉ nghĩ sao cho nghĩa vụ đối với quốc-gia được toàn vẹn mà thôi. Tiên-sinh thường nói rằng: « Tuy khoa-học không có quốc-gia — vì khoa-học là của chung thiên-hạ — nhưng nhà khoa-học thì ai cũng có nước người ấy, mà những công việc mình có ảnh hưởng lợi-ích gì cho thế-giàn thì đều phải công-hiến cho tổ-quốc cả ». Cái lòng ái-quốc của tiên-sinh thật đáng làm gương cho những kẻ vì lợi mà quên cả nghĩa-vụ, vì mình mà quên cả quốc-gia, không những không hết lòng hết sức làm lợi cho nước nhà, lại còn nỡ mại quốc cầu vinh kia nữa!

4° Nhưng tiên-sinh không phải chỉ vì lòng ái-quốc mà chịu khó làm lụng như thế, tiên-sinh lại giàu có cả lòng *thương nhân-loại* nữa. Tiên-sinh không những kể học it, trí lự hẹp hòi, yêu nước mới cách nhỏ nhen, nghĩa là coi những người nước khác là cừu địch cả mà đem lòng ghen-ghét, chỉ muốn làm hại mà thôi. Không, tiên-sinh không thế, trong khi tiên-sinh nghĩ đến đồng-bào thì tiên-sinh cũng nghĩ cả đến nhân-loại. Tiên-sinh chịu khó làm lụng không phải là chỉ cốt làm lợi cho nước nhà, chỉ cốt cứu mệnh cho đồng-bào tiên-sinh lại còn muốn công việc mình có ích cho cả nhân quần xã-hội. Tiên-sinh có lòng thương nhân-loại là vì thấy thường khi xảy ra những tật dịch làm hại không biết bao nhiêu là kẻ thác oan, cả khổ-thông loài người phải chịu làm cho nên sinh trông thấy mà đau lòng, khiến cho tiên-sinh hết sức tìm tòi cho ra căn bệnh để bớt những điều thống khổ cho thế-gian. Tiên-sinh tìm được cách trừ trung độc, tìm được phương chữa chó dại, cũng là vì nhân-loại đó. Xem câu sau này tiên-sinh nói với các nhà khoa-học các nước thì đủ rõ tiên-sinh có lòng thương nhân-loại biết chừng nào. Tiên-sinh nói: « Thực sao các dân-tộc trong thế-giới biết đồng tâm hiệp lực với nhau, không phải đồng tâm hiệp lực để phá hoại thế-giới, nhưng đồng tâm hiệp lực để xây đắp lấy thế-giới cho càng ngày càng đẹp để vững bền... » Cái lòng thương nhân-loại của tiên-sinh thực cao-thượng thay! Nhưng than ôi! Cái lòng thương nhân-loại ấy thật là hiếm có! Nếu ai cũng biết thương nhân-loại, ai cũng muốn tìm cách làm cho bớt cái khổ-thông của loài người, ai cũng muốn làm tăng hạnh phúc cho thế-gian như tiên-sinh, thì làm gì còn có nạn binh-cách, làm gì còn có cái thảm cảnh thấy nằm lấp nội, máu chảy thành sông nữa? Xem hiện tình ngày nay thì cuộc hòa bình vĩnh viễn có lẽ chỉ là một điều ảo-vọng mà thôi!

5° Ngoài cái tính chăm chỉ, cái lòng kiên-nhẫn, cái bụng vì quốc-gia, cái lòng thương nhân-loại ấy, tiên-sinh lại còn một đức-tính khiến cho người ta phải kính phục yêu vì, tức là cái tính *khiêm tốn* vậy. Phải, tiên-sinh là một người rất khiêm-tốn, không vì cái sự-nghiệp vẻ vang của mình, mà tự phụ là một nhà khoa-học trứ danh, là một bậc thiên-tài, đem lòng khinh bỉ đồng-bào chúng bạn. Không, tiên-sinh không có cái tính kiêu ngạo ấy, lúc tiên-sinh còn là một nhà phụ giáo tầm-thường thế nào, thì đến khi tiên-sinh được suốt nước ngợi khen, hoàn cầu ca-tụng, tiên-sinh vẫn thế mà thôi, không vì được danh tiếng lừng lẫy mà đổi cái tính xưa. Một nhà khoa-học đại tài, một người thông-minh trí-tuệ, một người được khắp quốc dân sùng-bái, một người được khắp thế-giới ngợi khen, mà giữ được tính tự khiêm thật đáng phục thay! Thế mới biết những người học rộng tài cao thường hay khiêm-tốn nhún nhường, còn những kẻ học thức tầm thường thì lại càng hay lên mặt tự cao tự đại. Pasteur tiên-sinh lại là một cái gương chói lọi cho những kẻ ở nước ta ngày nay mới nhờ được chút ánh sáng văn-minh, thấy mình hơn kẻ ngu dân một chút mà đã tưởng là thành tài thần, coi đồng-bào bằng nửa con mắt, tưởng trong nước là chẳng ai bằng, thật là đáng khinh đáng ghét!

Tóm lại, Pasteur tiên-sinh phấn vì làm nên sự-nghiệp lẫy lừng, phấn vì có nhiều đức-tính đẹp đẽ, nên ngày nay được khắp thiên-hạ hoan hô kính phục. Cái sự-nghiệp tiên sinh ta không thể nào theo kịp, nhưng những cái đức tính của tiên-sinh thật ta nên luyện-tập cho thành. Tiên sinh thật là một cái gương quý-báu cho mỗi thiếu nước nhà, nếu ta tập nhiễm được những cái đức-tính của ngài, thì tuy rằng ta không làm được sự nghiệp hiển hách như ngài, ta không làm được những ông Pasteur con — vì thiên tài không phải là một vật để có — nhưng ta *dám chắc rằng đối với quốc-gia*, đối với xã hội, ta sẽ không phải là người vô dụng.

B. G.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 2 Janvier 1923

Việc Đông-âu

Ở đất Morsuel nhân dân có khởi loạn để xin cầu cho được sáp nhập nước Tiệp-khắc-kỳ.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 3 Janvier 1923

Cuộc hội nghị giảng hòa Đông-âu

Ngày hôm thứ ba cuộc hội-nghị giảng hòa Đông-âu lại làm việc.

Phái-bộ nước Thổ-nhĩ-kỳ vẫn không ưng thuận việc ân xá của các tội-nhân về đạo Hồi hồi, vì họ cho những người ấy là bọn phản-quốc. Còn như cái vấn-đề tiền-dân nếu hai bên không hợp ý nhau thì hội Vạn-quốc sẽ đứng làm trọng-tài.

Hội-đồng các quan Thượng-thư

Các quan Thượng-thư hội-nghị hồi sáng hôm nay, có quan Giám-quốc Millerand chủ tọa. Các quan đồng-thanh ưng chuẩn cái chương-trình của quan Poincaré về cuộc hội-nghị của các quan thượng-thư Đồng-minh.

Ba khắc đồng-hồ sau, quan Poincaré có hội-nghị với M. Bonnar Law và Lord Curzon. Các ngài thương-nghị về cái vấn-đề bồi-thường, và cái vấn-đề Đông-âu.

Cuộc hội-nghị của các quan Thượng-thư Đồng-minh

Hội-đồng khai-nghị hồi 10 giờ 10. MM. Poincaré, Bonnar Law và Della Torette có trình bày cái ý kiến của ba nước Pháp, nước Anh, và nước Ý. Ngày mai các ngài lại sẽ hội-nghị, để xem xét kỹ càng mọi lẽ. Ngày mai các nhà giám-đốc sẽ bắt đầu làm việc.

Giáo-hội và nước Pháp

M. Gambon, đại sứ Đại-pháp tại nước Ý nhân tiếp nhân dân Đại pháp đi-cư tại nước Ý công là các quan chức và giáo-hội có nói: Chánh-phủ Đại-pháp và giáo-hội hai bên thân tài với nhau thì đôi bên càng được lợi cả.

Việc nước Ý

Tướng quân Diaz đã cải chiến thư bội-tinh, và kỷ-niệm bội-tinh cho ông Mussolini.

Những người về đảng Bảo thủ thật tự có diễn ở thành phố Rome. Họ có cam-đoan một lòng trung-thành với M. Mussolini. Sau họ có đến viếng phần-mộ người tử sĩ vô danh, và đến trước hoàng-cung mà hoan hô Ý-hoàng.

M. Salandra nhận chưa phải viên thủ-tướng tại hội Vạn-quốc. Vì việc linh thị về khởi nghịch ở Turin, và ở Naples có lí nhiều người bị hại. Ở Pise, Parme và Gênes cũng có lấy ra việc rối loạn, nhưng đâu đấy yên được cả.

Tin Trung-hoa

Ngày 26, 27, 28, Décembre

Việc Bắc kinh

Tào-Côn và Ngô-bội-Phu đối với việc Thương-thiệu Tổng tổ chức nội-các đều không có ý tán-thành những các viên về phái tảo. Ngô như Cao-lăng-Lãi, Lưu-mộng-Chánh, Ngô-độc-Lân, Vương-độc Chú đều tuyên-bố không vào tòa nội các Trương; Trương lại phái xin từ, không chịu thụ-lý việc các Lê-nguyên-Hồng bị lệnh ấy Vương-chính-Đình thư-lý nội-các.

Vương-tịnh-Trinh và Hồ-ân-Quang vận-động với Tào-Côn để Trương-thiệu-Tổng tổ-chức nội-các, tảo ý để hợi chuyển, nói như nghị hội thương quá, ta rằng không dị-nghị gì. Ngô-cảnh-Lễm ở Bảo-định về kinh, cũng tỏ ý Tào-Côn đối với việc Trương tổ chức nội-các không có ý-kiến khác, khuyên Trương cứ nhận thụ lý việc các.

Việc Phúc-kiến

Toàn tỉnh Phúc-kiến đã theo về một hiệu lệnh tỉnh trưởng mới cả, duy Trương-thanh-Nhữ cố giữ Tuyền-châu, có ý kháng-cự ghích; Hứa-sùng-Trí, Vương-vinh-Tuyền và Tang-chí-Bình đều phái quân đội chia đạo đánh Tuyền-châu; Lý-hậu-Cơ xin quân Giang-tây để tiếp viện cho Trương-thanh Nhữ.

Thường-đốc-Thịnh đem quân Giang tây chực sang đánh bên cánh Phúc-kiến, bị quân Vương-vinh-Tuyền đón đánh phải thua chạy về Quang-trạch.

Việc Quảng-đông

Trần-quỳnh-Minh thấy quân Hứa sùng-Trí ở Phúc-châu, thanh-thế ngày thêm to lớn, lại đã dự-bị quân-lương điều bài quân-đội, chực sang đánh Quảng-đông, bèn phái Hoàng-phương-Luân, Ông-thúc-Lượng đem bết hai toán quân lấy xuất-phát đến biên-cảnh Phúc-kiến, những sang pháo đạn dược và đồ quân-dụng đều thay lượt mới bết và bổ cấp cho đã đâng lại tỉnh cách việc động quân nhu cho tiện-lợi hơn trước, đặt một xưởng thí nghiệm ở Huệ-thành, trữ sẵn lương-thực đạn-dược ở đấy để tự hận cứ do ở đấy vận lương đến các quân-đội cho mau.

Việc Quảng tây

Lâm-Hồ cùng Lưu-chí-Lục đã đi-chiếc quân-hạm về Ngô-châu. Trần-quỳnh-Minh bắt giữ được hơn bốn khẩu cơ-quan sang, mười vạn đạn hai trăm quả đạn-tối-phục, một chiếc máy bay, bốn chiếc quân-hạm, một đội điện-tín và súc cho các bộ quân của Lưu-chấn-Hoàn, Hàng-Lược, Trần-thương Phó hiện đóng ở đất Quảng-tây trước và những quân mới xuất-phát vừa rồi đều về Lâm thống-suất cả.

Âu-trí-viên

Theo lời Ngô-thì Quyên nữ-sĩ thì cuộc thi bài ca Âu-trí-viên này cũng lần lượt đăng báo như cuộc thi thơ nước lụt của bản-quán năm xưa, để nghe những lời bình phẩm của khách làng văn, rồi sau mới bàn đến việc định-duyệt. Vậy xin nói để các ngài biết rằng các bài đăng ở mục này chưa có phần hơn kém trên dưới chi cả, mà còn rọc phách giấu tên chỉ đánh số thứ tự mà thôi.

Âu-trí-viên

I

Dập dình dình dập dình dình,
Nước ta gặp buổi thái-bình hẳy nay,
Hợn ta đương lúc thơ ngây,
Được người dìu dắt đến đây chơi bời,
Những mong mai bậc nên người.

Cảm ơn chữ nước Lăng-sa,
Mở lòng nhân đức dân ta được nhờ,
Khiến cho con trẻ cho vơ,
Có nơi chơi nghỉ ca giờ nghỉ ngơi,
Của kia đối với bỏ trời.

Cảm ơn các bực vẫn hay
Có công tô điểm giang sơn nước nhà,
Vườn Âu trí mới đặt ra,
Nhi-đồng theo đó để mà tiến lên,
Của kia thiên tải đem quên.
(Ghi nhớ vạn niên).

Cảm ơn các bực danh bậc,
Bỏ tiền giáp nước phúc nào còn hơn
Cảm ơn nhưng đứng phụ-nhân,
Mở lòng bỏ tải trong con bụi hồng,
Của kia ghi tạc non sông.

Chàng ta được gặp lúc thọ ngày,
Như hoa đua nở những ngày đương xuân,
Gặp người dìu dắt chuyên cần,
Mai sau xin lấy báo ân làm đầu,
Làm cho nước mạnh dân giàu.

II

Ta mình là đất nước ta,
Hai mươi nhăm triệu con nhà Lạc-long
Ngàn thu cây đức vun giồng,
Hẳy vườn non Lạc bông Hồng đua tươi
Thông minh lại mắt ở đời,
Sao cho trọn cách làm người mới êu.
Hán-quang hẳ bóng trăng thâu,
Gương nga vẫn vặc với mặt mâu thanh-liên.

Bông hoa đang dẫm máu xoáo,
Gió đông càng đáng bóng sân rước rà.
Bắt đầu khai-trí cho ta,
Mai sau tiến-đức nối ra đế điều.
Càng nhau chung giọt máu điều,
Vẫn-minh cõi-học nước triều mới re.
Dặn cho yêu nước yêu nhà,
Ly-cưu thuở trước La-thoa thuở này.
Ở trong còn lắm điều hay.

HÀI ĐÀM

Ái tình chú Sin

Chú Sin biết nhiều tiếng An-nam, nhưng không biết nói. Chú thím lấy nhau từ thuở chú còn đi bán đồ lọc muối... *Hôm xôi-phá-sáng*!... nay giầu có nghề-nhiện là một ông chủ hiệu to. Thím chưa được hưởng sự sung sướng bao lâu để vội từ trần.

Thím vừa nằm xuống thì bọn bầu-bạn chú đến hỏi thăm. Dẫn-dà hỏi:

— Như trong nhà chú bây giờ nhiều công việc, mãn tang thím rồi, chú cũng kiếm một người để giúp-đỡ chứ?

Chú lắc đầu.

Nọi người bảo thầm nhau « từ-lẽ nhỉ, thế mà ta cứ tưởng... »

— Thế chú định ở vậy hay sao?

Chú cũng lắc đầu.

Ai, nấy ngạc nhiên.

Có người hỏi đùa:

— Hay là đợi đám thím rồi chú cưới vợ khác ngay?

Chú gật.

Sơn-phong

Phong-tục dân Mọi xứ Banmé-thuột

(Tiếp theo)

III Thà phong-lưu ăn người hào-phá

Các nhà hào-phú thì sắm nhiều đồ: trống to với ba cái, chiêng và thanh-la thật nhiều có cái to hơn miệng thùng.

Trong nhà người giàu thường làm sẵn và để dành mười lăm chè rượu. Khi nào có việc vui mừng thì đem ra với ba chè trộn thêm trấu vào, lấy là đầy trên, ăm chặc và gài kỹ chui vào ở giữa một cái ống bộp thật dài rồi đổ nước lên cho đầy chè; khi uống thì xâm nhau ngồi xung quanh mấy chè rượu, đánh trống và đánh thanh-la lên; ai nghe tiếng trống và thanh-la thời đến chơi; ai muốn uống rượu thời vít ống bộp xuống mà nút, bỏ lưng thời thêm nước vào (nước bỏ nước ra gì cũng được.) Có khi uống ra ăn thịt sống để thưởng chọn giữa cái ma, cái trết. Chúng nó cả đời uống nước lạnh, còn nước nóng uống đau bụng. Nước nó không đựng trong lu, vại, thùng như mình; chúng nó coi quả trái bầu khô mà chứa nước; khi nào mà hết nước thời bỏ năm bảy cái bầu trong cái gùi, mang trên lưng mà đi xuống suối mà múc, cho không gianh trên vai như mình. Trong nhà mỗi người có một cái bầu riêng nhỏ 2 tuổi cũng có một cái bầu nhỏ, để ăn một miếng uống một bớp. Ấn mà không uống thời nuốt không xuống. Còn khi nào mà uống rượu, phải lấy nước nhiều, thì chúng nó chặt thiệt nhiều ống nứa, rồi mỗi cho thông, đem xuống suối mà múc nước, đem lên đựng ngoài nhà, khi nào nghe chè rượu hết nước thì ra lấy một ống nứa rót vào lượn nó không uống như rượu mình, chè nào tốt thì nước vàng và ngọt, để uống, cho nên có đứa uống hết mét chè cũng bằng nửa thùng dầu hỏa.

Mình đến coi cho biết cái thú nó, nó ép mình uống rượu, nể mất lòng mà uống, song gớm không muốn, vì cái ống bộp một trành miệng và nước nhớp.

IV Cũng cấp nó gọi là « Ngà-giang »

Người nghèo thời đẹp hết không cũng vài. Nhưng làm ra gỏ của thì chỉ lo việc cũng cấp và uống rượu.

Nó cũng như người Annam mình, người tin về sự cũng cấp thì việc gì cũng cũng cấp cả. Mùa lúa cũng lúa, mùa bắp cũng bắp, cũng trước mỗi đem ra đàng và bảo sau, cũng bình-yên, cũng cầu bịnh lành, cũng tạ; để cũng cũng, có khẩn điều chi thì cũng trả lễ điều ấy. Cũng ông bà cũng cỏ. Song khi nào nó tế thì bày ra cho không có ngày nhớt định. Nó cũng cũng có một một ông thầy đọc kinh-kệ hẳ hẳ như thầy phù-thủy, thầy tu cầm một cái cây dài cỡ một sải, đọc ít câu, đo cây lấy rồi chỉ cho vật mà đòi ăn. Đồ cũng chỉ có hai vị: thịt và rượu, cho nên khi nào cũng thời nồi trống thanh-la lên mà mời người đến uống rượu. Cũng cần nó cũng có thứ tự lắm: trước cũng heo nhỏ, sau heo lớn, rồi đến bò, đến trâu. Mỗi lần thời phải mấy bò, mấy heo và mấy chè rượu có lệ.

V Đám cưới

Tục đám cưới khác mình nhiều. Dưới mình con trai cưới vợ về giúp đỡ việc nhà. Vậy mình cầu con trai hơn con gái. Còn đám Mọi này, con gái cưới chồng về để giúp đỡ cho nó và cha mẹ nó: cho nên cần để con gái hơn. Con trai lấy vợ thời về ở nhà vợ, và làm ra có gì phải giao cho vợ hết.

Một người con trai và một người con gái ưng nhau, nếu người con gái muốn lấy còn trai thì phải chịu mấy

con heo mấy chè rượu để cúng ông bà và đãi bà con nhà trai và mấy « Cô » (mỗi cô là 5 p.) cái lễ vật đó thì tùy người con trai đòi. Nếu người con gái chịu cắm đó mỗi thành-hôn. Học lấy đưa cho cha mẹ người con trai cũng như tiền mua [illegible]

Lúc được thì vui mừng hớn hở, ăn tiêu xa xỉ, sớm đường hoa ngõ liễu, tối rạp hát cao lâu. Thú phong lưu được trải mùi đời, không còn tưởng chi đến lúc thua cả. Vì thế mới chóng hết tiền; rồi thói là vì việc vợ chồng của con người là cái vận-mệnh tương-lai của chúng nó trong đó.

Chớ thấy giàu mà ham, chớ thấy khó mà phụ. Kia như lời thấy trước mắt tôi có lắm người cha mẹ chỉ chăng phải thấy một đám trai rồi đụng chăng nào cũng quo. Trước khi chọn lựa nó lại có một sự vừa ý đẹp lòng làm cho mình muốn trước đã, trên có muốn mới có chọn lựa được. Bởi thế, nếu không vừa ý đẹp

đầu năm nay, nỗ báo-cả chừng 15 Février làm xong thì sẽ cho báo lại ngay. Ông hội trưởng có phúc đáp rằng ông cũng một ý như vậy. Nhân tiện ông lại nói rằng có một sự vừa ý được Thống-sứ xin ngài thưởng

Tháng Sous Brigadier hạng nhất: MM Lê-v-Hiền, Nguyễn-văn-Sâm, Hoàng-văn-Bình, Hồ-văn-Sinh, Ng-v-Sinh, Nguyễn-Liên, Nguyễn-v-Lực, Phạm-văn-Sửu, Hoàng-v-Chay, Phạm-văn Phú, Nguyễn-văn-Tài.

Do vô ảnh hưởng của ánh sáng, nên những chỗ bị ánh sáng chiếu vào đều bị mờ đi.

Bạc lấy đưa cho cha mẹ người con trai cũng như tiền mua chồng.

Lúc cúng dâng bà và đãi bà con nhà chồng là làm lễ thành-hôn ; bên nhà trai có một người chứng kiến và bên nhà gái, một người chứng-kiến, tức là lễ chứng có lời giao, người con gái giao hẹn với người con trai. Nếu ngày sau mấy bỏ tao (bỏ ký lớn nhỏ nói nhau cũng mấy tao) thì mấy phải đền lễ cưới gấp đôi hoặc gấp ba. Người con trai nhận lời thời người con trai và người con gái lần đổi vòng đồng cho nhau là khí y-ước, còn hai người chứng-kiến cũng đổi vòng đồng cho nhau, để làm chứng (vòng cần hai người chứng kiến thì nhẹ gái sắm).

Làm lễ xong rồi thì người con trai về ở nhà vợ. Thỉnh thoảng về thăm cha mẹ mà thôi.

Còn như người vợ có đi ngoại-tình với người khác mà người chồng bắt được thì chỉ có phép được bỏ và khỏi phải đền lễ cưới. Lúc trước lễ cưới thời nhà trai và nhà gái giao kết miệng với nhau. Bây giờ phải đến Đại-lý Bamuel thuội làm giấy giao-ước.

Vi Đàm mai

Mỗi xứ có mấy « buồn », buồn của nó cũng như làng của mình. Một buồn chỉ có 15 hay là 20 cái nhà. Buồn nó thì có một chỗ để chôn người chết. Khi trong buồn có người chết, thì nó lấy một khúc gỗ to chẻ hai ra, khoét một cái lỗ bỏ thầy ma áo quần, và it tiền bạc vào đó rồi đem ra đám đất lấy mà chôn, nếu có hai người bà con với nhau (bất kỳ đàn ông hay đàn bà) chết một lần thì bỏ vô một hòm cũng được. Chôn rồi thì lấp đất lại bằng như cũ, không đắp nấm như người mình. Như nhà giàu thì làm một cái nhà mồ, thường ngày tới lui thăm viếng trong đôi ba tháng, hoặc một đôi năm. Còn nhà nghèo thì thăm viếng vài ba ngày đầu, sau rồi bỏ luôn không thăm nữa. Đề dành ngày giờ đi làm ăn.

(Còn nữa)

Nguyễn-cửu-Khương

TRANH VẼ

Bán buôn — Bán lẻ

Bức-họa mực sẻ ra màu in được nhiều thứ thanh thủy mà ai tranh thuốc theo lối mới, tốt đẹp rất mau. Lại có nhận sẻ các kiểu chữ in sắc tươi, kiểu đẹp, kiểu giày cực rẻ vậy.

Lại có nhận bán truyện
SONG PHƯỢNG KỲ DUYÊN
của ông Nguyễn-đỗ-Mục nữa.

HOÀN-VÂN
Vẽ tranh, sẻ kiểu và sẻ truyện-thần
Phố hàng Bông, Hanoi

Tự do diễn đàn

Cái hại cờ bạc

Ôi ! một nỗi đến hại chữ cờ bạc ai chẳng bảo là một cái hại vô cùng-phẫn nại tiền của, phần hại cho danh-giá, phần lao lòn tinh-thần v.v. Kia thế sao mà ta vẫn thấy bọ lần lượng vào đám bạc ? xó đầy nhau vào trường đỏ-bạc, vào cuộc đỏ đen ?!!

Bảo là cách tiêu-khiển ; nhưng có biết đâu rằng đã đâm ra cờ bạc, trước là giải-trí sau dần dần quen mui thành ra say đắm. Mà đã say mê thì mấy người tránh khỏi được những sự hại về cờ bạc. Tại sao ? Vì rằng cờ bạc là một cách ăn chơi, chứ không phải là một kế sinh-nhai. Mà đã là nghề ăn chơi tất phải lỗn hại đến tiền.

Bảo rằng lợi, thì cũ-nhân ta đã dạy rằng « cờ bạc là bác thằng bần, ruộng nương bán hết xỏ chân vào cảm ; » Canh được ắt cũng có canh thua ; đã thua thì cay ; mà đã cay ắt phải gỡ, mà gỡ chắc đâu là được. thường gia-tài khánh kiệt lúc nào cũng không biết. Ôi ! hại thay là cờ bạc ! Thế mà sao con ma cờ bạc vẫn ám được người ta, làm cho phải u mê không biết chi chi cả ?

Xét cho kỹ, người đánh bạc chẳng qua vì cái lòng tham, tại cái tính lười biếng muốn ăn không của cải người khác hàng trăm hàng chục trong một giây một phút mà không phải mất một giọt mồ hôi làm lụng vất vả. Người được hơn ăn, kẻ thua cố gỡ

Dư luận Nam-kỳ

Cưới vợ sớm

Thói tục nhà ta hễ lấn bể ai giàu thì cưới vợ sớm cho con, lấy là thói tục nhiễm của Tàu, lấy là cái phương chi cho người thấy là mình giàu sang. Cách cưới vợ cho con cũng lại bởi chức phận cao sang hay là giàu có, hộ đối môn đương nên chạ rẹc hay lấy lễ độ mà định bồn cho con trẻ ! Than ôi ! việc vợ chồng là một điều can-hệ thứ nhất cho hễ sanh con người mà lại cứ đợi sao cho gia-tộc nữa, thế mà bọ lấy cái quyền cho cái cần lớn mà bọ ép tre làm tình, thì thế nào mà không hay sanh ra việc nửa đường cang thường gẫy gánh và lỡ vỏ duyên phận cho trẻ đời.

Vẫn con người sanh ra phải tùy hồi, như thời đại ngày xưa con người vì chỗ biểu trang làm gốc, nên đâu muốn việc thì cũng đợ nơi biểu trang. Hồi thế con đối với cha mẹ bề cha mẹ bảo làm, mặc dầu quẩy phải mà con không làm thì con bất hiếu, đứng nói chi đến việc cưới hỏi, dẫu cho việc gì nữa, con cũng phải vâng. *Phục tử tử vong, tử bất vong bất hiếu* là thế. Chỉ như thời-đại này là thời con đại đối với cha mẹ có nghĩa-vụ riêng là con phải lo ơn đền nghĩa trả lúc còn tại gia thì mọi điều phải vâng lời. Còn đến chừng thành nhân rồi thì có nghĩa-vụ đối với xã-hội nhân quần, thì con người được tự do, muốn làm thế nào phải thì làm.

Như việc vợ chồng là một việc quan-hệ nhất, việc thương yêu là việc của đôi trẻ chẳng phải của mẹ cha nên ép được. Tục có câu ép dầu ép mỡ ai nỡ ép duyên.

Nên theo thời-đại này con người đã nhiễm thói tục Âu-châu, việc vợ chồng phải do nơi đôi trẻ, cha mẹ chớ nên ép buộc. Vì một lẽ đó kẻ cho là phải người cho là quấy. Song theo ý tôi phải theo thói tục là hay hơn. Hễ lúc lạnh mặc đồ nỉ là đồ ngũ hàn, còn đến mùa nực thì mặc đồ mỏng là đồ mát mẻ. Ai chẳng biết đồ nỉ là quí, nhưng mà nếu bắt đem mặc trong khi mùa nực thì ai thèm, còn đang khi đông thiên lạnh lẽo nếu bắt mặc đồ tơ lụa thì ai chịu.

Nên theo ý kiến tôi thì chẳng chi bằng theo thói tục hiện kim, việc vợ chồng phải để cho trẻ nó chọn lựa còn phận mình làm cha mẹ phải chăm nom mà định đạt cho nó. Nếu phải mà nghèo đừng ngần cần, còn quẩy mẹ giàu thì mình phải đón ngần

Khó mà phụ. Kìa như tôi thấy trước mắt tôi có lắm người cha mẹ chỉ thấy giàu chớ không thấy sự phải, nên con trai thì rong tả cưới cho được vợ giàu, chẳng để không bao lâu bị khánh tận, bị biển lịch, giàu ra nghèo. Còn có kẻ cưới vợ nghèo mà vợ chẳng biết làm lo làm chẳng bao lâu dư dụ, còn cha mẹ lại phất tả, nghèo trở nên giàu có. Xét bao nhiêu đã biết sự giàu nghèo bởi nơi mình, tuy là trong đó có tay trời đất khiến xui, nên nhiều khi mình không chi và không vận thì bần chẳng cho làm cũng vô ích.

Phải biết rằng của mình làm đó mồ hôi xót con mắt, còn chưa thấy gì, huống chi ngồi không mong đợi của người.

Nói tắt một điều là việc vợ chồng là một điều quan-hệ thứ nhất cho con người, nên phải để cho con trẻ ngày nào trong óc chúng nó biết phải mình ra cái tinh thanh bạch thì bay hơn là mọi việc.

Ấy tôi muốn nói đã nói việc cưới vợ sớm cho con là hại, thế mà mấng luận so việc quan-hệ nên chưa nói tới vấn-đề, may không lục đề. Thế thì tôi xin tiếp luận.

Tôi đã nói phải để cho đôi trẻ chăm nom đồng nỗi tình tình nhau, cử chỉ nhau, trai con gái trở nên người hiền nội-trợ chăng, con gái xem trai coi đáng mặt làm chồng chăng. Hai đàng đồng tâm ý hiệp rồi cũng đủ vui cho chúng nó cả đời, vì lựa-sẵn câu Canh se có câu : Consente ment passe richesse» huống chi là có câu Thuận vợ thuận chồng tát bể đông cũng cạn.

Hễ biết thương nhau rồi thì trời non không bể mối, lận bể chưa hay gì, huống chi là làm trăm điều cực nhọc muốn việc nặng nề mà điều lấy vui cho chồng, việc ấy đẹp cho vợ thì làm sao làm không nên công nghiệp gì. Mà trong việc vợ chồng biết thương nhau, biết muốn nhau biết chọn nhau há để gì ??

Chọn sao kêu là chọn ?

Muốn sao kêu là muốn ?

Thương sao kêu là thương ?

Mà thử hỏi những trẻ mười mấy tuổi xuân biết gì mà chọn mà muốn, mà thương rồi gọi là vợ chồng

Dẫu cho trai hay là gái đi nữa, phụ làm cho mẹ cũng nên để cho nó chọn lựa là vì sự tri mày rà đời của vợ chồng, đôi trẻ ở cùng sự chọn lựa mà ra nên mình trước cái quyền chọn lựa đi, thì là một điều hại thứ nhứt,

Kia giải sử như trong việc buôn bán, ai muốn mua một vật chi thì trước hết cũng phải lựa phải chọn coi món nào tốt vật nào đẹp và còn thị giá mới rẻ coi có phù với tiền lượng bạc tiền mình chớ. Mà biết chọn lựa món nào tốt xấu và biết giá cả thì là phải mỏi người đều biết được sao ? Thì dụ như đem một người nghèo vào mua một xoàng, thì biết sao mà chọn lựa. Nên việc chọn vào nhằm đồ tốt, lựa sao nhằm vật đẹp thì phải kể có thường dùng rồi mới chọn lựa khỏi lầm. mà hễ thường dùng rồi, là phải đâu mười mấy tuổi biết được sao ? Ấy là muốn nói : Cho đến trẻ nhỏ mình cho quyền chọn lựa mà còn phải hại chẳng nhỏ lường chi là bỏng không mà cha mẹ cưới vợ sớm cho nó. Vẫn trẻ mười lăm mười sáu tuổi mùi đời chưa nếm đắng cay, *đương* đời chưa hay khác gai chông, thiên-hạ chưa biết ai nhơn tình chưa thấu đáo thương chưa biết thương là gì, lo chưa biết lo là gì, đừng nói chi đến nghĩa-vụ chồng đối với vợ là sao mà vợ đối với chồng là sao ?

Nên theo ý tôi, cưới vợ sớm cho con cũng như người nhà giàu đưa cho con trẻ đeo cây kiếng hột xoàng vào cổ. Có ngày đứa trẻ ấy phải mang hại vì cây kiếng ấy

Tôi đã nói sự chọn lựa đôi bạn phải để cho trẻ cái quyền ấy nhưng mà phải để cho đến chừng nào chúng nó biết sự quan hệ trong cuộc chọn lựa là gì, rồi chừng ấy rẽ cho nó cái quyền chọn lựa. Là *vợ chồng* khác thế *đi- buôn, khi bụt thì ơi khi buôn thì thôi*, nên thoạt thấy ngó thì chọn rồi cưới rồi nhau năm ba tháng rồi đổ bỏ. Phải cho chúng nó có quyền chọn lựa, nhưng đừng không phép đổi đổi. Bởi thế nên việc chọn lựa vẫn là một điều tối yếu trong việc cang thường, chớ nên nói đánh liều với trời đất, kẻ may rủi thôi còn nếu rủi thì lại than trời trách đất.

Theo ý tôi trong việc chọn lựa ai cũng vậy, như trai kia chẳng phải thấy trong đám nữ-lưu rồi đụng có nào cũng chọn, còn gái cũng thế đã, trên có muốn mới có chọn lựa được. Bởi thế, nếu không vừa ý đẹp lòng, thì gái có nắm mà trai không thích, còn trai có tài mà gái lại không ưa còn hễ vừa ý đẹp lòng rồi thì đeo cũng hóa trăm, nghèo cũng hóa giàu, xấu hóa tiện, hèn hóa sang.

Câu tục ngữ có nói : *Nói nào áp vung nấy*, nên việc chọn lựa là chọn vừa ý đẹp lòng nhau rồi mới nên vợ-chồng được.

Thế mà trẻ ấy mất quyền chọn lựa nên thế nào không hại. Đã vậy mà lại còn nhiều điều hại nữa. Vẫn con trẻ mười lăm mười bảy lắc trí nó đương hòa, sức nó đương lớn, cũng như cái cây đương mọc lên cao, nếu mình cưới vợ sớm cho trẻ thì cho nó khỏi hám điều dâm-dục cho quá cái thái độ đi, thì là hại cho thân nó cũng như cái cây vừa mọc lộn lên chụp bẻ cong, làm sao nó mọc lên sởn sơ được, ấy là hại cho thể-dục.

Còn việc vợ chồng đối đãi với nhau, thì chồng chưa có học thức bao nhiêu, biết cái gì là nghĩa-vụ, bẩu thế, vợ sớt mà chỉ quấy mà răn. Trước mắt tôi có thấy có nhiều khi đánh ăn đánh lộn với nhau nữa. Xét bao nhiêu đã thấy cái sự hại. Nên mẹ cha con sanh tuyệu chẳng nói làm chi, rồi như khoản sớm để sự nghiệp lại thì làm sao mà trẻ nhỏ biết bảo-thủ, lục thường nó : *Sáng tạo nan, thủ thành bất dị* sự nghiệp làm ra tuổi khó, còn đến nay bảo-thủ thì chẳng phải dễ. Vợ chồng bấy lâu sẵn của mà ăn mặc cho nào biết phải bao nhiêu cực nhọc mới có mà ăn, có mà mặc nên chi cho khỏi cảnh sắc đỏ buôn ra mà phí tiền. Thế lỡ tưởng sự nghiệp sao nhiêu cũng không còn.

Thoảng như vợ chồng trẻ ấy lại sanh con ra, thì chừng ấy lại càng khó thêm nữa. chồng không nên chồng, vợ không rõ phận vợ, đến nay lại làm cha mẹ thì càng lỗi thời nữa.

Cười vợ sớm thật là hại cho con trẻ lắm và hại cho đến lớp hậu nhân nữa. Ai giàu bấy đừng cưới vợ sớm cho con, hãy chờ cho trẻ khôn lớn biết chọn lựa rồi chúng ấy sẽ cưới vợ cho nó.

Trần-văn-Chim.
(L. I. T. V)

VIỆC HANOI

Giá bạc. — Kể từ ngày 4 Janvier này giá bạc ở bốn Nhà nước định là 1 f. 15

Vin tàu. — Tàu *Hanoi* mang thư tín đi Hương cảng qua Hải-hậu và Quảng chân-Loãn đến ngày 7 Janvier này hồi 8 giờ thì sẽ khởi-hành ở Haiphong.

Thư tín ở Hanoi sẽ đem xuống Haiphong chuyến xe-hỏa 20 giờ 7 phút ngày 6 Janvier.

Tòa án cải-trị. — Sáng hôm qua tòa án cai-trị đã họp tại tòa án Hanoi, Trong những việc đã xử thì có những việc sau :

Việc M. Bieton kiện thành - phố Haiphong. M. Bieton ngày 8 Août 1920 bị ngã xe ở đường Chavassieux thì có làm đơn kiện bắt thành phố Haiphong đền cho 1 vạn 1 nghìn 904 p. 98, lấy rằng số Lục-lộ thành phố trễ nải không chịu tu bổ đường đi, cho nên mới xảy ra cái nghề ấy rất là thiệt hại. Nay tòa xử bắt thành phố Haiphong phải đền cho bên nguyên 3000 đồng, và phải trả các tiền phí tổn.

Việc Mme. Bouvel kiện chính-phủ. - Việc Mme. Bovel là vợ của một viên thanh tra Tây tự trận, trước có làm việc bên này, chiếu theo một đạo chỉ dụ mới, đòi chính-phủ cứ chiếu cái thời hạn của chồng đã làm ở bên này trước mà đền cho mỗi năm là 500 *francs*.

Tòa xét là cái kiện hợp lẽ vậy giao cho phủ Toàn-quyền và phủ Thống-sứ tính liệu mà trả cho bên nguyên.

Còn mấy việc nữa thì tòa hoãn đến kỳ sau.

Việc bầu cử hội viên vào phòng Thương-mại Bonet. — Ngày 30 Décembre vừa rồi hội-đồng Thương-mại Hanoi lại họp, có M. Sauvage làm chủ tọa. Hội-viên Tây thì tất cả có 6 ông đến dự hội, còn thì đi vắng. Hội viên ta thì đến dự hội đủ cả hai là MM. Thuận-Khoát và Hoàng-kim-Bảng

Trong những việc bàn tại kỳ hội thì ông hội-trưởng có trình Hội-đồng rằng ngày 15 Décembre quan Thống-sứ có gửi thư tỏ ý muốn cho bản cử lại Hội-viên thương-mại vào Ng-nhân-Nghĩa chơi hơn 4ỉy không được mấy lúc là thật hết sức kịch-liệt song chắc phần nhiều ai cũng nhớ rằng hai ông đã nổi danh cờ-khôi trong làng cờ bông ở những kỳ đã thi cũng hội « Tonkinois sportif » ở Haiphong, hội « Lạc long » Thái-bình hội « Bức-phong » Bắc ninh vậy.

Một người đi xem lại cảo

được nghỉ già hạn hai tháng lĩnh cả lương. Hôm 31 Décembre đã khởi hành để về nghỉ tại quê. Trước khi M. Nghệ đi anh em quen biết có sửa tiệc rượu tiễn hành và chúc ông thượng lộ bình an.

Ng-v-Canh lại cảo

BẮC-GIANG

Chợ phiên. — Kể việc buôn bán trong ông Cao-bằng như vậy. Nhân tiện ông lại nói rằng ông có nhắc qua Thống-sứ xin ngài thương-thuế với quan Toàn-quyền để cho sửa đổi ngày lại đạo nghị định ngày 27 Octobre 1922, nghĩa là số hội viên Annam có xin giữ nguyên như cũ là 16 ông, nhưng bằng không được thì xin tăng cái số viên lấy lên 16 ông.

Bắn tập. — Ngày nay và ngày mai từ 2 đến 3 giờ chiều linh pháo thủ sẽ bắn cốt min tập ở bãi sông.

Cần người làm việc

Sở Chợp bóng ở phủ Toàn-quyền, số 150, đường Quan-thánh, Hanoi, cần một người làm máy điện thực giới và phải biết cả văn máy chiếu-bóng nữa.

Tiền lương sẽ định theo công việc làm.

3389

Việc tăng tiền cước xe-lửa

Quan chánh Ký-sư coi đạo hỏa xa có viết thư báo cho phòng Thương-mại rằng ngài đã cùng với công ty Hỏa xa Vân-nam định xin quan Toàn-quyền cho đổi lại cái giá tiền cước xe-hỏa các hạng từ Haiphong đến Gia lâm như sau này, là về hạng nhất giảm đi 9 xu, về hạng nhì tăng lên 1 xu và về hạng ba với hạng tư thì mỗi hạng tăng lên 3 xu nữa.

Bởi những nghỉ rằng giá tiền hạng nhất giảm đi như vậy cũng là vô lợi, vì hạng ấy chẳng có mấy người đi thì cái số tiền thu nhập chẳng đủ chút nào

Việc tăng giá về hạng nhì thêm một xu nữa thì hội-đồng cũng chẳng kêu ca gì, song về hạng ba là hạng người Annam mỗi ngày một đi nhiều, đang 12 xu mà tăng lên 15 xu thì hội đồng không chịu. Tư Hanoi đến Gia lâm trễ 12 xu đã là phải lắm rồi có thêm thì chỉ thêm lên 1 xu nữa là cùng thôi. Còn như về hạng tư đang 4 xu lại đòi tăng lên những 7 xu, nghĩa là thêm 75 phần trăm thì hội-đồng nhất định phản đối, vì nó quá nặng cho người Annam lắm.

Vậy hội-đồng xin rằng chừng nào cần nông cái chưa mở cho người đi bộ thì giá xe-lửa cứ để như cũ hoặc tăng một ít mà thôi.

Đại khái tăng như sau này thì hội-đồng cũng thuận là :

Hạng	nhất giá cũ 0,45	Giá mới 0p.40
—	nhì — 0,23	— 0 24
—	ba — 0,12	— 0 12
—	tư — 0,04	— 0 05

PHÒNG KHÁM BỆNH

Phố hàng Điếu nhà thờ (Rue des Pipes) số nhà 9, ở Hanoi, mới có phòng khám bệnh.

Buổi chiều nào cũng khám từ 2 giờ đến 4 giờ, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng nuôi người bệnh mở từ 3 Janvier này.

3502

Tiền trợ cấp về việc hỏa tai. — Quan Thống-sứ vừa cấp, 500 đồng cho Mme Vacheron tức là bà phước Antoine coi nhà thương cỏ tật ở đường Thái hà bị hỏa tai ngày 8 Décembre trước.

Ngạch thú-y. — M. Ng-đang-Lâm, lấy thuốc thú y tập sự ở Thái-bình nay kiêm việc khám thịt ở hạt ly thay Mme d'Albert de Sérichac phụ cấp mỗi năm là 144 đồng.

Ngạch học chính — M. Đào-đức-Thước, giáo học hạng bảy được nghỉ giá hạn một năm kể từ 6 Janvier 1923.

M. Nguyễn-v-Nhan có bằng Sơ học được bổ tập giáo tập sự kể từ ngày 1er Janvier 1923 ; tại trường Phong-sắt huyện Yên-phong (Bắc-ninh) thay M. Ng-v-San, đổi đi nơi khác.

M. Ng-hữu-Cầu, trợ giáo tập sự ở Phú-thọ nay phải bãi dịch kể từ ngày 18 Décembre 1922 vì bỏ việc.

M. Phạm-nguyên-Cẩu có bằng Sơ-học được bổ trợ giáo Phó thọ thay M. Ng-v-Cẩu.

Thăng thưởng. — Các viên chức trong ngạch Thương-chính có tên sau này được thăng chức kể từ ngày 1er Janvier 1923 ;

Thăng Brigadier Chef

MM. Long, Trần-văn-Nghĩa.

Thăng Brigadier hạng nhất :

MM. Nguyễn-văn-Cần, Đinh-v-Liêng, Đinh-v.-Lập, Phạm-đình-Thiết, Ng-văn-Vang, Lưu-đình-Quyền, Trần, Nguyễn đình-Tài. Lâm-v-Ngô, Lê-v-Chạch.

Thăng Brigadier hạng nhì :

MM. Ngô khắc-Cần, Mai-văn-Lóm, Nguyễn-v-Cẩ-qua, Lê-văn-Hoài, Ng-đăng-San, Thảo-Phoeuy, Lương xin-Long, Ngô-vị-Chí, Phạm-v-Vân, Lê-văn-Khoa.

Các ngài có phiếu QUỐC TRÁI và đánh bất cứ năm nào, nay muốn bán lại được GIÁ RẤT CAO, xin đến bản LÊ-ĐÌNH CẢNH, số 17, phố hàng Giấy (Rue du Papier) Hanoi. 2042

Sổ quyên cho Hội Việt-Nam thanh niên. — Sổ thứ hai. — Tỉnh Kiến-an : MM. Poullet Osier. Résident 5 p. ; 2 ông vô-danh 4 p. ; 1 ông vô-danh 1 p. ; cộng 10 p.

MM. Ng-đình-Quỳ, Tuần phủ 10 p. ; Đào-trọng-Vận An-sát 2 p. ; Nguyễn-thượng-Thông, Vũ-khắc-Trí, Đoàn-v. Thông, Lưu-v Ninh, Tr.-ph-Thế, Tr.-v-Trí 6 p. ; Ng-Ngọ, Ng-v-Giốc, Ng-đình-Chuyên, Hà-ngọc-Quý, Ng-v. Thụy, Ng-xuân-Tâm, Phòng-vũ-Quý, Phạm-huy-Đôn, Trần-huệ-Viễn, Mme Trần thị-Ninh, 1 ông vô-danh 5 p.50 Nguyễn-đình-Thấu 0 p.40 ; Ng-đình-Thích, Ng-đình-Thuận 0 p.60 ; cộng 24 p.50.

Phủ Kiên-thụy : MM. Dương-tự-Trác, Trí-phủ 3 p. ; Lâm-hữu-Lập 1 p ; Đông-quang-Bội, Ngô-trần-Nghiêm, Lương-hữu-Kinh, Phạm-văn-Thuận, Trần-văn-Hoàng, Ng-v-Cận, Ng-hữu-Quý, Lê-trọng-Thuận, Ng-ngọc-Lai, Ng-xuân-Đoãi, Ng-quý-Thể, Ng-văn-Cảo 6 p ; cộng 10 p.

(Còn trong tới kỳ sẽ đăng hết)

Ai có giấy quốc trái bất cứ năm nào, hãy giấy trái phiếu riêng của các hội Công-thương-giới này muốn bán thì xin đem lại hiệu bức long, ở số 90, phố Mã-mây, Hanoi, chậm-chước theo thời-giá, mua bán phải chăng.

Qui-khách ai có thứ hàng gì ế không có chỗ bán, xin mời đến chậm-chước hay là việt thư đến,

Huyện An lão : MM. Đặng-vũ-Trợ, Tri-huyện 5 p ; Ngô lập-Chi, Trần-thanh-Kỷ Ng-v-Thoận, Hoàng-v lân 5 p ; Vũ-hồ-Lập, Phạm-v-Vưu, Lê-huy-Hợi, Phạ-ngọc-Trách, Ng-văn-Bức Cao-v-Tâm, Ng doãn Kính, Đoàn-danh-Thọ. Tô-v-Định. Ng-v Chuyên, Phạm-v-Nhã, Khúc-thái-Bạt, Cao quang-Mạc, Tr.-khiêm-Cát 7 p ; cộng 17 p

YẾT-THỊ

Đến chủ-nhật 7 Janvier 1923, hồi 10 giờ sáng có cuộc bán đấu giá ở số 59, đường Carreau

CÁC CUỘC ĐI XEM

SĂN-NHIÊN

Cuộc thi hát

Sự điểm-duyệt thì xin để

bán phải chăng.

Qui-khách ai có thứ hàng gì ở không có chỗ bán, xin mời đến châm-chước hay là viết thư đến, bản-hiệu xin hết sức cổ-vũ mua bán giùm cho hàng được như ý các ngài.

ĐỨC-LONG-HIỆU
cẩn-bạch.

PHÒNG - THĂM BỆNH
A QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thường thụ ... Bác-sĩ ...
Nguyên chuyên về ... khoa ...
viện Louis Fes, Rabat, Casablanca ...
Ái cập, Huế
Ngoại khoa, hộ sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lâu, bệnh giang mai
Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA LONG 72
KHÁM BỆNH Giá 3 đồng một ...
3015

Sữa hộp tốt nhất hạng

Bản hiệu mới tìm được một nhà người Đại-Pháp buôn bán chắc chắn, có một thứ sữa đóng hộp, còn giữ được nguyên chất sữa tươi.

Thứ sữa này, ít đường, mà như thế thời tốt lắm. Vì dùng sữa hộp, mà nhiều chất đường, thì người mua phải thiệt-thòi lắm.

Và sữa lắm đường, mầu trắng bệch, ngoài già chẳng thêm ích gì.

Mua sữa nên chọn thứ còn vàng mơ, tức là chất crême còn nguyên chất chưa mất, và phải xem giấy dán ngoài hộp phải biên rõ, sữa còn nguyên chất hay không (... crème). Mọi hiệu ... công-nhân, vàng crème làm cho sữa có mầu vàng, chất sữa mịn ..., ấy là thứ tốt nhất, ... hơn cả các thứ ...

Muốn thử thì rất là dễ, chỉ dùng một lượt ... biết, vì nó thơm tho không pha chất gì khác vào. Nguyên sữa đặc lắm, sau khi ăn, vẫn còn hương vị, ai đã dùng nó lại muốn dùng mãi. Muốn mua ... nhầm, hãy nhận hộp sữa nào có dấu « *dấu con bò* » in dưới chữ LA FAVORITE.

Bản-hiệu có gửi bán thứ sữa ấy ở hiệu Hock-guime-Seng, 55 phố hàng Bát-cũ, Rue Vieille des Tasses, tại Hanoi, để các ngài lại mua được tiện. Bản-hiệu lại bán nới giá, để chiều khách.

Kính-cáo
Pharmacie MONTÈS
54, Rue Paul-Bert.
3 ... 31

Kinh, Đoàn-danh-Thọ, Tô-v-Định, Ng-v Chuyên, Phạm-v-Nhã, Khúc-thái-Bạt, Cao quang-Mạc, Tr.-khiêm-Cát 7 p ; cộng 17 p.

Huyện An-dương : MM. Trần-hữu-Mậu, Tri-huyện 3 p ; Hoàng-quang-Ngân, Ng-hoàng Huân, Ng-huy-Bình 3 p ; cộng 6 p.

Huyện Tiên-lãng : MM. Phạm-đình-Bảng, Tri-huyện 3 p ; Đặng-Trâm, Hoàng-duy-Mẫn 2 p ; Phạm-v-Hoán, Phạm-kim Thanh, Hoàng-v-Trừu, Vũ-v-Tận, Hoàng v-Hương, Ng-v-Ngọ, Vũ-v-Bối, Hoàng-v-Tiến, Ng-v-Tiến, Trần-v Giỏ, Ng-trương-Phát, Ng-quốc-Nguyên, Ng-hữu Đoan, Lưu-như Khuê, Ng-vũ-Khương, Phạm v-Ư, Vũ-như-Hào 8 p ; Trần-v-Tửu, Ng-văn-Liêm, Đỗ-v-Mậu, Phạm đỗ Thắng, Ng-ngọc Uyên, Vũ đức-Chi, Trương xuân-Bưu, Ngô-vi-Nha, Đặng-v-Hải 2 p.70 ; Ng-v-Trân, Ng-bình-Ngọ, Đào-xuân-Kỳ, Ng-hữu Tài 0 p 80 ; cộng 17 p.

Huyện Thụy nguyên : MM. Ng-v-Đào, Tri-huyện 5 p ; Đoàn-Vỹ, Hoàng-v-Chất, Ng-quang Luận, Bùi-v-Tiết, Bùi-v-Hẫu, Trần-v Giới, Quản-trần-Thu 7 p ; Tạ-doãn-Truy, Ng-v-Đồng, Bùi Xưởng, Ph. quang-Hanh, Bùi-xuân-Sắc, Ph. quang Toản, Tổng-sư Kinh-triều Hòa, Đặng-khắc-Thiệu, Vũ văn-Nhuận, Bùi-v-Như, Bùi-v-Luận, Trần-v-Thụy, Bùi-v-Quyên 7 p ; cộng 19 p ; Số tiền quyên ở tỉnh Kiến-an 103 p 50. (*Còn nữa*)

Tờ đạt của hội Quan lại Ái-hữu. — Thưa các quan hội-đồng quản-trị chúng tôi xin định đến 8 giờ sáng ngày 21 tháng Janvier 1923, tức là ngày mùng năm tháng chạp, là họp đại hội-đồng tại nhà hội Khai-trí tiến-đức để bàn ba điều mà bữa đại hội-đồng vừa rồi chưa giải quyết ấy :

1) Xét điều lệ riêng về việc thi hành các mục-đích hội.

2) Xét các điều hội viên xin.

3) Xét hội nên làm những việc gì có ích cho hội viên và quốc-dân. Vậy xin mời các quan hội viên đúng ngày giờ ấy đến hội-đồng để bàn luận cho được chu tất mọi việc.

Khi bàn định rồi, ngài nào muốn theo điều thứ 2 trong khoản thứ 12 lệ hội ấy mà dự tiệc thì xin gửi giấy trước 5 ngày cho quan phó Hội-trưởng Lê trung-Ngọc, ở số 18 phố hàng Gai. Nay kính đạt

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Cái nạn ô-tô. — Có hai cái ô-tô cùng có người Tây ngồi đi ở đường lên Hanoi khi đến cách Hải-dương 17 kilomètres gần một cái cầu thì đụng phải nhau mạnh quá. Một cái bị đổ và vỡ tan cả cái kính trần phong đằng trước, một đứa bé con ngồi trên xe bị bươu ở đầu và chảy nhiều máu lắm. Hai cái xe cùng hỏng cả.

* *

Ngày hôm mồng một tết hồi 4 giờ lại một cái ô-tô nữa cũng đi gần lên Hải-dương thì đè chết một người tên là Lý-v-Tam.

BẮC-NINH

Khuyến học hội. — Theo lời bản hội đã đăng lần trước về việc văn thưởng thì hôm 15 tháng một ta này, các nhà văn sĩ đã họp tại chùa Hàm-long để bình văn. Có lựa được ba giải thưởng : giải nhất được bài thơ in ra sau đây, còn giải nhì, giải ba thì được bài phú và bài ký (đầu bài đã đăng kỳ trước), nhưng tiếc vì văn làm bằng chữ nho không tiện biên dịch, vậy xin chỉ đăng một bài thơ giải nhất, của ông Ng-v-Hiền ở làng Lãm-dương mà thôi.

Trùng tu Hàm-long tự cáo thành thi. Đắc « Thành » tự :

Phượng vũ qui triền địa dĩ danh,
Long sơn trùng hỉ tự sơ thành.
Chân hàm thụy-khí hòa sơn sắc,
Yến hạ tân thanh náo phật-thành.
Trịnh tổ phong bi tồn tính tự,
Đỗ hầu di tượng lẫm cao thanh.
Lâu đài bất cải thanh sơn cựu,
Ẩn ẩn linh quang bạn tháp sinh.

Lại một câu luận :

Tiên kỳ vân vũ bài tân cục,
Thạch tháp yên hà hộ cổ-doanh.

Khuyến-học hội lại cáo

SƠN-LA

Nghỉ giả hạn. — Bản-quán tiếp được bài sau này :

M. Ng bỗn-Nghệ chánh đội trưởng tho-lại sở Thanh khóa tỉnh Sơn-la

Ng-v-Canh lại cáo

BẮC-GIANG

Chợ phiên. — Kể việc buôn bán trong tỉnh ta đây, thì phần nhiều các cửa hàng to đều vào tay Khách cả, còn hàng ta thì chỉ lơ thơ vài cửa hàng thôi mà xem ra hàng mình bán cũng chẳng thấy chạy gì mấy ; ấy cũng vì cái tính người mình chỉ hay chuộng lạ, hàng mình thì nhác, mà hàng các chú thì sô đẩy vào mua, thành ra các hiệu người mình không tài nào phát đạt được. Ngán thay !

Nay quan chánh Công-sứ bản tỉnh vừa mới đặt ra chợ Thương (chợ tỉnh) thành phiên để cho ta dễ buôn bán. Lạ thay người mình những việc ích lợi như thế và quan trên đã có lòng chấn chỉnh cho thế mà ta cũng không biết đến, chợ Thương bây giờ vẫn chẳng khác gì xưa, hàng họ vẫn cứ lơ thơ lác đác thế thôi.

Vậy mong rằng quan trên thông sức cho các quan phủ huyện nên khuyên bảo dân xem trong các hạt, hễ hạt nào có sản vật gì thì cứ ngày phiên chợ Thương phải mang đến bán. Còn chợ Kế, chợ Hôi hãy cấm hoãn lại những phiên, đợi bao giờ cho phiên chợ Thương thành rồi thì các phiên chợ kia lại bắt đầu buôn bán. Có như thế thì người trong tỉnh mới chú ý đến, mà sự buôn bán mới mong phát đạt được. Mong lắm ! Mong lắm. !

Đ. c. Đệ, lại cáo

NAM-ĐỊNH

Cirque Việt-Nam. — Có hai người ở Cirque Harmston để xin làm trò ở Cirque Việt-Nam.

Họ cam-đoan xin làm ăn công-nhật, — mà thi thố hết tài giỏi, để cho Cirque Việt-Nam xưa nay đã có tiếng lại càng thêm vẻ vang cho bọn Cirque Việt-Nam.

Một người tên là Mohamed Ben Brahim làm hề rất giỏi.

Một người tên là Varhadur Gurkha Baul Man là tay thổi kèn rất tài.

NINH-BÌNH

Đá bóng thi. — Hồi 2 giờ, hai mươi chiều hôm 1er Janvier khu đất đá bóng đã đông nghịt những người đợi xem. Độ 3 giờ thì quan Sứ, các quí quan các tòa các sở cùng các quí phu nhân tới chứng kiến đủ mặt. Đúng 3 giờ một khắc, khúc nhạc tây vừa nổi hiệu còi vừa ra, thì quả bóng đặt giữa nơi trung-tâm điểm đã bị chân ông giáo Cơ bên hội « Grand air » đá trước nhất rồi hai bên cùng nhau tranh đá lắm quả rất hay.

Keo thứ nhất bên « Grand air » chiếm được địa thế hội « Au grand air » cho đến nỗi ông Nghĩa giữ goal chỉ được đá một quả.

Tiếc thay ! rồi suốt hai keo không được một quả nào đá vào thật hay để ông tỏ tài bắt đỡ cho bà con xem. Tuy hội « G. A. » chiếm được địa thế, song hội « A. G. A. » giữ thế thủ rất giỏi nên keo thứ nhất, đến trong 45 phút cầm đồng bất phân thắng phụ.

Đến keo thứ hai thì kết quả là bên hội « Grand air » Nam-định được hai ván mà bên hội « Au grand air » Ninh-bình gỡ được một.

Hội Ninh-bình nghe nói mới lập mà đá được như ông giáo Ninh giữ arrière ông tham trác đi aile droite tưởng cũng đã tấn tới và giỏi lắm. Mong rằng các ông sẽ cố công luyện tập để gỡ một ván thua này.

Đến như hội « G. A. » Nam định thì hôm ấy vì thiếu nên chín ông chơi đều giỏi cả. Như ông đi avant centre, ông đi aile droite và gauche (không được nhớ tên) đá rất giỏi. Còn như ông Trần-huy-Cơ và ông Haiphong, hội « Lạc long » Thái-bình, hội « Đức-phong » Bắc-ninh vậy.

Một người đi xem lại cáo

VIỆC KINH-ĐÔ

Ngày lễ kỷ-niệm Pasteur tiên-sinh. — Ngày 27 Décembre là ngày lễ kỷ-niệm nhứt bách chu niên của Pasteur tiên-sinh, vậy ở Kinh-đô tại nhà khoa-học ở Y viện, có làm lễ ấy.

Sáng ngày 27 tại nhà khoa-học ở Y-viện đã treo cờ kết hoa rực rỡ tại trước pho tượng bán thân của Pasteur tiên-sinh, còn tất cả quan viên đương thuộc trong tòa Y chánh đều ăn mặc lễ-phục thanh-phục đứng thị lễ tại tại bên pho tượng. Trong lúc thị lễ ấy thời có quan Docteur Le Roy des Barres ghé tại Huế cũng đến dự lễ, đã cùng quan Khâm-sứ cùng các quan thủ-hiến các tòa sở đến thị lễ khi 3 giờ sáng hôm ấy.

Sự diễn lễ kỷ niệm ấy rất là giản tiện, quan Khâm-sứ mặc lễ phục đến nơi, thời ngài bồng một bó hoa vào trước pho tượng, ngài quì xuống rồi để bó hoa lên tựa vào một bên, rồi ngài cúi đầu xuống xá một cái rồi ngài đứng dậy ra trước mà diễn-thuyết một đoạn rất dài, kể hết lịch sử của Pasteur tiên sinh và tự thuật tường tất những khoa-học của tiên-sinh đã khảo cứu từ lúc nay để tìm phương-thuốc thần-hiệu mà cứu thế độ dân, bao nhiêu công-nghiệp thuộc về các khoa-học, mà đời nay đã tuân thủ mà thi hành trong thế-gian, trong hoàn-cầu phần nhiều phát đoan tại ngài ra công nghiên-cứu mà lưu truyền lại cả.

Quan Khâm-sứ kể một đoạn diễn-thuyết rất rõ rệt về cái công đức của Pasteur tiên-sinh, rồi ngài lại nói nay là ngày lễ kỷ-niệm nhứt-bách chu niên của tiên-sinh, nên nhà nước mới làm quốc-lễ để ban bố cho tất cả các học-đường các Y viện những công đức sự nghiệp của tiên-sinh là một vị cứu thế chân-nhân đã sinh mà chẩn cứu cho ức vạn thương sanh ở trong thế-giới thật là nên kính, nên yêu, nên ghi, nên nhớ mà noi cái gương quí-hóa ấy mà ai nấy nên gắng công ra sức mà làm cho hết nghĩa-vụ mình cho trọn trách nhiệm mình đối với nhân-quần xã-hội thời mới phải vậy.

Lễ xong khi 10 giờ rồi các ngài đi đến các nơi Y-viện dạo xem rồi giải tán.

Một cái phố ngói toan đổ. — Ai đi qua cầu Đông-ba cũ lại không trông ở mé hữu-ngạn sông Đông-ba, dãy thấy phố Khách gần bên hàng bòm, có một cái phố ngói toan đổ. Phố ấy của một tiệm người Trung hoa bán thuốc Bắc, làm tại đó ước chừng đã ba bốn mươi năm đến nay, cho nên nay có bức tường xông phía đông đã lún xuống mà đứng xiêng về hướng ấy toan đổ. Bởi sự hiểm nguy ấy mà chủ phố ấy lấy ba cái ngang bằng ba lê gỗ mỏng ngáng bức xông ấy với một bức xông khác cách bức ấy chừng một thước tây. Làm như thế là có ý tránh cho khỏi đổ, vì có bức tường xông khác cậy đó mà chống chọi vững bền. Ấy là tùy theo cái ý-kiến của người chủ có nhà cho thuê hay là người thuê nhà thời không rõ, nhưng cách chống chọi ấy thật là hiểm nguy. Vì ta vốn không biết cái trọng học là thế nào, biết cái sức mạnh của cái bức tường lún ấy là bao nhiêu, sức vững bền của những lê gỗ dùng làm ngáng là bao nhiêu. Ấy là kể trong lúc bình tĩnh, còn như lúc gió bão thời các trọng lượng ấy là thay đổi ra thế nào. Nếu chẳng may mà bức tường ấy đổ xuống thời trông

(Xem trang thứ tư)

Đến chủ nhật 7 Janvier 1923, hồi 10 giờ sáng có cuộc bán đấu giá ở số 59, đường Carreau Hanoi, những đồ đạc thực đẹp.

Bán tiền ngay và mỗi đồng bạc phải trả thêm 1 hào tiền phí tổn.

Định giá viên
FLEURY

3504

CYCLISTES!

Voulez-vous une machine Robuste
Légère
Elégante
Garantie?

La bicyclette J. B. LOUVET, entièrement soudée à l'autogène. Roulements rectifiés, vous offre tous ces avantages.

En vente chez
... & Cie
Avenue Paul Doumer,
HAIPHONG
NGUYỄN HỮU THẮNG & ĐỖ ĐÌNH ĐẠT
15, Bd Gouverneur de Lanessan,
HANOI

YU-WO-TSEONG

... Rue des ... 48
Hanoi Tonkin
... 256

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các qui khách xem bài thơ ... của bản-hiệu, đến khi ... mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhỡ nó làm ra không đỡ được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy ... kính trình các qui khách ... xin các ngài ... rằng đã có lòng chiếu cố đến bản-hiệu thì xin nhớ ...

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng tiền, số nhà 54. Hanoi. »

Nay kính,
Ed. MONTÈS
54, Rue Paul-Bert Hanoi

Cuộc thi hát

Sự điểm-duyệt thi xin để nhường quyền các qui-khách đến xem, bản hội sẽ cử một Hội-đồng riêng để ngồi biên điểm. Cứ mỗi một lần vỗ tay kể là một điểm. Điệu bộ giỏi, giọng hát hay, câu lối hay, mỗi lần vỗ tay kể là một điểm. Khôi-hài mà được vỗ tay kể là nửa điểm. Hai vai ra trò đôi mà được vỗ tay thì mỗi vai được nửa điểm. Ba bốn vai ra trò một lúc mà được vỗ tay thì mỗi vai được một phần điểm chia tư. Vỗ tay hời ngắn không kể.

Vở hát có những vai gì và ai soạn, kỳ báo ngày mai sẽ nói.

Tối thứ năm 4 Janvier 1923

HỒ-LẦU HIẾN PHÚ

Tích này diễn thần Tây-hồ tặng bút ngọc cho Bạch sinh sau Bạch-sinh thi đỗ lấy được con gái Lê-công. Diễn trò vui mà có ý vị, mời các qui-khách đến xem thì biết.

Tối thứ sáu

TẠP KỊCH TRÍCH DIỄN
4 đoạn 4 cảnh

1 ĐINH-LANG TẠC TƯỢNG CHA MẸ
2 CÔNG CHÚA PHẢI LÒNG CHÚA THAO
3 TRIỆT-GIANG ĐOẠT A-ĐẦU
4 THỢ MÀ THUA BẠC LÀM LIỀU

Tạp kịch này đã diễn một lần, các qui khách đến xem đông lắm nhưng còn nhiều người ao ước chưa được xem nên ban rạp xin diễn lại, để hầu các qui-khách.

CINEMA PALACE
(Nhà chớp bóng bên phố Paul Bert)

Tuần lễ từ thứ tư 8 đến thứ ba 9 Janvier 1923

Ba buổi ban ngày thứ năm ... chủ nhật ... chiều thứ bảy ...

CHƯƠNG-TRÌNH

THỜI SỰ « ÉCLAIR »

PASSION SLAVE
Mỹ ... rất ... chia làm ... đoạn

Nghỉ

PASSION SLAVE
... đoạn thứ ba, thứ tư

HỘI ĐỀN ANGKOR

Mỹ ... hợp ... khi nghe ... chia làm 1 đoạn.

TUẦN LỄ SAU

Sẽ chiếu một phim ảnh mỹ thuật rất vui

SỰ THẬT-THÀ CỦA HENRY ROUSSEL

Emmy Lynn đóng trò

Ngày nào cũng có nhạc, chỉ trừ tối thứ hai và chiều thứ bảy

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin các ngài mua báo khi có việc gì viết thư đến hỏi bản-quán, thì cho biết cái số in ở tờ giấy gói báo, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quán ấy, để cho người làm dễ tìm kiếm. Kẻo các ngài thường hay ký tên vắn tắt, hoặc thảo quá, không sao đọc được, thành ra nhiều khi bản-quán không biết ai mà trả lời.

SÁCH LUẬT MỚI

Quan phó Bình-lương, A. Dejean de la Batie, giáo sư trường Cao-đẳng Đông-Pháp, mới soạn một bộ luật mới sau này :

1° QUỐC TẾ CÔNG PHÁP (Droit international public)	giá	8$00
2° QUỐC TẾ TƯ PHÁP (Droit international privé)	giá	8$00
3 HÀNG HẢI PHÁP LỆ (Droit maritime)	giá	8$00
4 THƯƠNG LUẬT HỌC (Droit commercial)	giá	4$00

● Mấy bộ sách luật này, bản-quán đã giới thiệu ở số báo ngày 25 Septembre trước.

BÁN TẠI BẢN-QUÁN

CAFÉ RESTAURANT
HOTEL DES COLONIES

TRUNG-BẮC KHÁCH-SẠN

Chính-quán tại phố hàng Trống, số 80 ngay cửa Nhà-Thờ
Phụ-quán có vườn hoa rộng rãi, ở số 68 cũng phố ấy.

Đủ các cách tiện lợi và lịch sự theo lối ăn ở của người Âu-châu

Bản-sạn thừa tiếp các qui-khách Tây-Âu và Đông-Á cũng một cách bình đẳng, mà lại để tùy ý cho các ngài, người Nam-Việt hoặc người Trung-hoa, muốn ăn, ở, hoặc uống rượu chỗ biệt-tịch cũng được, và cũng một giá tiền.

* Phụ-quán cũng có giây nói trực tiếp với chính-quán 2046

nhà ấy sẽ hại biết bao là mạng người, lại còn trước nhà ấy là nơi chật hẹp, bên nhà ấy là một dãy đông tường lắm người đi lại, nếu bức tường ấy đổ xuống thì biết bao là có ngày hại to !

Điều ấy là một điều rất nên quan tâm và rất nên xem xét đến ngay, kẻo

người ăn, thì 4 người đã bị chết trên đó, còn 11 người cũng đều biến dạng bị đau nặng lắm đã dây rất kịch rất ngọ, chưa biết sống chết thế nào.

Quan Y sĩ Sarramont đem các thi trên kia ra khám nghiệm thì nghe đâu đã biết được rằng cái chất độc mà mọi người ăn phải đó là bởi chất

興同梁

Các qui-khách khi qua chơi Hanoi xem hội chợ hay sắm đồ tết, thì xin các ngài quá bộ lại chơi qua bản-hiệu « LƯƠNG-THÔNG-HƯNG », 41 Phố hàng Đào, sẽ có ...

Nước hoa thượng hạng : Eau de Cologne Montès

Thứ nước hoa này của bản-hiệu chế ra đã lâu, vẫn được tiếng khen là thơm lắm. Các ngài ...

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Phường Binh-nhạc đi Hội-chợ đã về. — Ba mươi chín người Binh-nhạc do viên Nhạc-chánh đội-trưởng M. Trainean giáo tập, đi đánh nhạc tại Hội chợ Hanoi đã về đến Huế chiều hôm 25 Décembre. Phường nhạc ấy ra Hội-chợ đánh thổi mấy hôm đã được tiếng khen đặc biệt lắm.

Ấy cũng một sự mừng cho nghề âm nhạc của ta có tiến bộ mà cũng nên khuyên những người binh nhạc nên gia công luyện tập cho càng ngày càng giỏi thêm.

Việc Nam-kỳ

GIA ĐỊNH

Một bữa tiệc làm chết 4 nhơn mạng và 11 mạng chưa biết sống chết thế nào! — Đêm hôm 24 Décembre vừa rồi người ta đem đến nhà thương Gia-định hai người đàn-bà là Ng-thị-Dinh và Ng-thị-Đo, quán làng Hưng-thanh, cách Gia-định 13 kilomètres. Hai người đều bị ăn phải độc, đem đến nhà-thương được một lát thì hai người đều chết cả không sao cứu được.

Cách một chốc, lại thấy đem đến nhà thương ấy hai người nữa cũng ở làng Hưng thanh và cũng đều bị ăn phải độc như hai người trên. Hai người này tên là Ng-thị-Hội và Ng-thị-Hùng. Thị-Hội chưa kịp tới nơi nhà thương thì chết, còn thị Hùng sáng hôm sau cũng chết nốt.

Hỏi ra thì bốn người này cùng ăn tiệc một nơi mà cùng bị như thế. Sở Sen-đầm lập tức thân hành đến nhà thết tiệc ở làng Hưng-thanh khám xét thì ra bữa tiệc ấy cả thảy có 15

[illegible] dùng bằng đồng để nấu nướng đồ ăn không đánh rửa cho kỹ lưỡng để đến nỗi thế. Những nhà thường dùng nồi đồng xanh đồng để thổi nấu đồ ăn há chẳng nên coi đó mà phải cẩn thận lắm du!

XE Ô-TÔ

Xe [illegible] chỉ trông thấy [illegible] nghe tiếng [illegible]

Xe ô-tô MORS [illegible] 12 Mã-lực.

[illegible]

[illegible] một cái xe ô-tô hiệu MORS [illegible] không bao giờ phải nhờ [illegible] những nơi xiêng có chuyện [illegible] nữa.

Quí-khách nào muốn tiện lợi [illegible] nên mua xe ô-tô MORS

Muốn thư cứ đến hiệu ông ROGER GUIONEAUD ở Hà [illegible] phố hàng Gà (Boulevard [illegible]) số nhà 50 mà thư

[illegible] Đông Pháp chỉ có hiệu [illegible] được nhận làm thư [illegible]

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

bạc, làm theo các kiểu thực đẹp. Bản-hiệu lại có bán cả các thứ ngọc của Tàu, ngọc dạ quang cùng ngọc trai nữa. Các thứ này bản-hiệu vừa mới buôn ở bên Hong-kông sang chuyến tàu vừa rồi.

Giá bán cực rẻ!
Hàng làm cực tốt!
Công việc cực nhanh!

Kính cáo
LƯƠNG-THÔNG-HING
41, Rue de la Soie,
Hanoi

2018

NAM-HUNG-THÀNH

18, Rue des Caisses, 18
(Phố Hàng-Hòm)
HANOI

Kính trình các quý-khách biết cho [illegible] bản-hiệu [illegible] vẫn chuyên [illegible] sơn vẽ [illegible] Nhật bản, [illegible]

[illegible] kiểu chắc chắn, [illegible] sơn bền mà trông rất nhã.

[illegible] bán buôn và bán lẻ. Lại có bán đủ [illegible] Saigon hàng [illegible] giá hơn [illegible]

Các quý-khách ở xa muốn mua, gửi giấy về bản hiệu [illegible] phải chăng và gửi hàng [illegible] hóa giao ngân (Contre remboursement)

Xin các quý-khách [illegible] cố.

2087

Ngài ở xa không biết giá; nay xin khai để các qui-khách cùng biết:

EAU DE COLOGNE MONTÈS

Chai lớn: 1 litre . . . . 3$55
Chai nhỡ: 1/2 litre 1.80
Chai nhỏ: 1/8 litre 0.55

Hạng chai nhỏ này có đồng thứ nút riêng để vẩy ra từng giọt được.

HIỆU BÀO-CHẾ VÀ LỤC-HỢP

CHẾ THUỐC CHO NGƯỜI ĐẠI-PHÁP VÀ NGƯỜI AN-NAM

Ed. MONTÈS

Quan Bào-chế hạng nhất, Hà-nội, phố Paul-Bert, số 84

Bản-hiệu chuyên môn về nghề đóng đồ gỗ đã lâu nay vẫn có tiếng đóng thực tốt và có nhiều thợ khéo, kiểu mẫu rất thanh-nhã dễ coi, kiểu mẫu lối Tây, lối Ta, lối Tàu, lối Nhật, lối Hoa-lan, sập, ghế ngựa khung chanh sơn dầu, hậu-dương và đồ chạm kênh bong rất khéo. Xin mời các quý khách chiếu cố lại mua giùm cho, bản hiệu xin tính giá rất rẻ. Bản hiệu có nhiều đồ đóng sẵn rất kĩ rất đẹp bằng gỗ gụ bằng gỗ lim.

LƯU BÁ VI dit VĨNH XƯƠNG
PROPRIÉTAIRE
[illegible], Rue Felloneau, Hanoi
Téléphone N° 218

2081

PHAN-ĐỨC-THÀNH

HANOI — 2, Rue des Cantonnais 2 — HANOI

GRANDS ARRIVAGES

Soieries Chinoise, Française, Tonkinoise et diverses étoffes

GROS & DÉTAIL

MỚI ĐẾN. Đủ các thứ hàng Tàu, hàng Tây, hàng người Bắc và các thứ vải, vân vân. Lại có may quần áo ta và quần áo tây đủ các lối.

Bản-hiệu lại có bán vàng diệp Vĩnh-Thịnh-Long chính hiệu nữa.

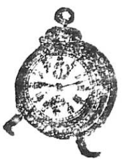
2019

Hàng mới - Giá cực rẻ!

Bản-hiệu vừa nhận được nhiều thứ satin, faille, cachemire, kim-ngân-đoạn, dạ Móng-tự cùng nhiều thứ vóc nhiễu thật tốt mà bán giá cực rẻ để chiêu hàng. Vậy ngài nào muốn dùng thứ gì xin mời lại mua ngay kẻo hết hàng đẹp.

Các thứ laine may complets và pardessus, imperméable soie để may áo đi mưa, có nhiều mụi rất nhã, xin các ngài chiếu-cố cho.

Kính cáo
NAM-THỊNH, Tailleur
Soieries Nouveautés
6, Rue des Cantonnais, Hanoi

BẢO-HÀNH BA NĂM!!!

Đồng hồ báo thức, Máy chạy rất tốt

Giá bán ba đồng (cả [illegible])

BÁN TẠI HIỆU
LY-SENG-BAO
82, Phố Hàng bồ, Hanoi.

2028

華 PAO-VA 寶

28, Phố Hàng bồ, Hanoi

[illegible] 八 廿 [illegible] 門 [illegible] 行 內 河 京 東

Chúng tôi có lời kính trình các quí khách biết rằng chủ trương của chúng tôi là để chiều khách, cho nên không những là bán giá thật rẻ, lại còn càng ngày càng thêm hàng lên cho đủ mọi thức, không kể những đồ vàng bạc thường dùng, chúng tôi lại có buôn ở bên Hồng-kông và Shanghai những đồ trân châu, hổ phách, ngọc thạch, nói tóm lại là đủ các thứ thổ thực rất quí, lối cổ, lối kim mà ngày nay ở cõi Việt-Đông dùng quen. Chúng tôi lại có bán cả mọi thứ đồ sứ Giang-tây như là lọ, bát, tô bình bằng sứ, vân vân.

Cũng kỳ tàu vừa rồi, bản-hiệu lại mới thỉnh thêm được giăm ba tay thợ khéo ở bên Tàu sang, nào là thợ kim-hoàn, nào là thợ chữa các thứ đồng-hồ. — Xin các quí-khách chiếu-cố cho thời chúng tôi lấy làm cám ơn lắm. Các ngài đến xem, chúng tôi cũng xin nghênh tiếp một cách rất lịch-sự.

PAO-VA
Bijoutier, n° 28 Rue des Paniers, Hanoi

CAO RĂNG

殺虫牢牙固齒 萬春牙膏 立即拔痛止痛

Thuốc Cao này thơm tho trong sạch khô giáo, ngậm khỏi đau răng, sâu răng, cam răng; răng lung lay ngậm thì vững lại, bán tại hiệu Vạn-Xuân-Đường, số 211, phố Tiền-an, tỉnh Bắc-ninh (Tonkin).

Song liệu mỗi phiến giá . . . 0$20
Đơn liệu mỗi phiến giá . . . 0 10

Các hàng tạp hóa và các hàng bào chế các tỉnh hiện đã nhiều nơi mua buôn đồ bán lẻ, ngài nào muốn mua buôn xin gửi thư lại. Các nơi đã ấn định có bán hộ như sau này: hiệu *Mạc-Đình Tư* số 136, phố hàng Bông, Sở bán báo lẻ số 63, phố hàng Bông, nhà in *Đông-kinh ấn-quán* số 82, phố hàng Gai, hiệu *Vĩnh-Lợi-Vinh*, số 69, phố hàng Bồ hiệu *Hạnh-Nhân-đường* số 61, phố Phúc-kiến, hiệu *Vĩnh-Xương* số 27, phố Hà-trung, hiệu *Quảng-Lợi* số [illegible] và hiệu *Bảo Hợp* số 27, phố Chợ nhớn Cũ, hiệu *Phạm xuân Trung* số 62, phố hàng Bạc hiệu *Vĩnh-Hợp-Thành* số 119, hiệu *Hạnh-Hòa-Đường* số 127, và hiệu *Anh-Hòa Đường* số 131, phố hàng Buồm, hiệu *Phượng-Đình* số 100, phố Cầu gỗ, Hanoi, hiệu *Hợp-Hưng-Long* số [illegible] phố khách Haiphong, hiệu *Quảng-Lợi Ích* số 26 phố hàng Sũng và hiệu *Hoa-Sinh-Đường* số 167 phố khách Nam-định, hiệu *Đức-Phong* số 166 phố Đông-thị Hải-dương, hiệu *Phúc-Hưng* bán tạp hóa tỉnh Phúc-yên, hiệu *Vạn An* phố Yên trạch tỉnh Yên bay hiệu *Đức-[illegible]* phố Việt lợi tỉnh Việt trì hiệu *Hưng-[illegible]* nhận đứng bán buôn các thuốc [illegible] ở số nhà 52, phố Phúc kiến Hanoi, các nơi kể trên có bán hộ cả thứ thuốc thấp [illegible] ngoài và các thứ cần dùng khác nữa, đều công hiệu cả. Bản hiệu hiện nay có bầy bán [illegible] ở Hội-chợ gian số 39, giẫy E. Xin các qui-khách nhận lầm quang-cố bản hiệu [illegible] cảm bội vô cùng.

2038

Vạn-xuân đường, cẩn khải.

Số 37

TỤC TÁI SINH-DUYÊN

(Bộ này cũng tiếp theo sự-tích Mạnh-lệ-quân, của Hương-diệp phu-nhân là một nhà nữ-sĩ thuở xưa soạn ra. Soạn theo lối đàn-từ, nay xin dịch thành văn xuôi để hiểu các đọc-giả.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Vệ vương-phi nói xong, lại tủm-tỉm cười mà rằng:

— Điệt-nữ ơi! ta lạ cho cái tính *Hùng-khởi-thần* (em ruột *Hùng-khởi-phượng*, đã đính ước kết duyên với *Phi-loan* quận-chúa) thì nó lại không giống anh nó chút nào. Nết-na hòa-nhã, nói-năng dịu-dàng, sau này vợ chồng con sum-họp một nhà, chắc được muôn phần vui-vẻ.

Vệ vương-phi nói xong, về phòng yên nghỉ. *Phi loan* quận-chúa cũng trở về phòng mình. Khi về tới phòng, *Phi-loan* quận-chúa cứ trằn-trọc mãi không ngủ được, chỉ thở ngắn than dài mà oán trách cha mẹ.

Phi-loan quận-chúa nói:

— Cha mẹ ơi! cha mẹ nỡ lòng mà bỏ con ở nhà cô-mẫu này, khiến thân con khác nào như chiếc yến lạc đàn mà nương-náu ở trước mái nhà người ta. Con dâu chẳng ra con dâu, mà con gái cũng chẳng ra con gái, thật là dở dở dang dang vậy. Lại còn nỗi tổ-mẫu ta ở quê-nhà, chẳng biết bây giờ đã được bình-phục hay chưa? Đoái trông mây bạc, lòng tơ thêm rối bời bời. Cha mẹ ơi! chẳng biết thân con sau này rồi ra thế nào! Cứ lời chị *Lương-cầm hà* nói thì anh *Hùng-khởi-phượng* là người tính khí cương-cường, vợ đang có thai, bụng to vượt ngực, mà rỡ đang tay giẫy ngã, còn ân-ái rồi gì! Vừa rồi cô-mẫu ta sợ ta lo nhị-lang (trỏ *Hùng-khởi thần*) cũng như thế, cho nên tìm lời nói giải, nhưng ta xem nhị-lang thì phong-độ lại còn kém anh, Nhu-nhược như thế đàn-bà, không có chút chi là khảng-khái, so với bản-tính của ta, lại ngang trái khác nhau, sau này cũng khó mà giữ được duyên ưa phận đẹp.

Phi-loan quận-chúa ngẫm-nghĩ hồi lâu, rồi nằm thiêm-thiếp ngủ. Bỗng thấy mình đứng ở trên một ngọn núi cao, nhìn quanh bốn mặt, lặng ngắt như tờ, chỉ có các giống rắn rết kéo đến, mùi tanh-hôi khó chịu.

Phi-loan quận-chúa sợ hãi toan chạy, nhưng đỉnh núi chơ vơ, cây-cối chẳng có, không còn chỗ nào ẩn thân, mới bưng mặt mà khóc òa lên rằng:

— Trời ơi! Cha mẹ tôi bây giờ ở đâu mà bỏ tôi lại chỗ này!

Phi loan quận-chúa đang luống-cuống không biết làm thế nào thì bỗng thấy người anh là *Triệu-câu* một tay cầm thanh bảo-kiếm, một tay nắm con xích giao rồi gọi *Phi loan* quận chúa mà bảo rằng:

— *Phi-loan* em ơi! em chớ kinh sợ, anh đã bắt được con yêu-quái ấy rồi! Cha mẹ và cô-mẫu đều cứu được cả, anh em chị em cũng chẳng phải lo-ngại nỗi gì.

Phi-loan quận-chúa nghe nói, cúi nhìn con xích-giao. Con xích-giao ấy hai mắt sáng quắc, khi trông thấy *Phi-loan* quận chúa thì ngẩng đầu lên, rớt rãi chẩy ra, gió tanh xông mũi. *Phi loan* quận-chúa kinh hồn mất vía, kêu to lên một tiếng rồi sực tỉnh dậy, mồ hôi toát ra đầm đầm, bấy giờ mới biết là một giấc chiêm-bao mà điềm hay thì ít điềm dở thì nhiều vậy.

Lại nói chuyện *Hùng-khởi phượng* về đến thư phòng, *Hùng-khởi thần* mừng-rỡ ra đón, trông thấy anh nét mặt hầm hầm, có ý tức-giận, liền cười mà hỏi rằng:

— Thân-huynh ơi! chẳng hay có việc chi mà đêm khuya như thế này, thân-huynh còn chưa về phòng yên nghỉ.

Hùng-khởi-phượng thuật chuyện cho nghe và bảo rằng:

— Đàn-bà bụng dạ nhỏ nhen, em nghĩ như thế, phỏng có buồn cười không! Nào kể-lể hết điều nọ tiếng nọ, rồi lại dám nắm lấy áo anh, anh tức mình quá mới giẫy cho một cái mà về cây!

Hùng-khởi-thần khuyên giải mà rằng:

— Chị tôi hiện đang hoài thai, mà cha mẹ ta thì hàng ngày chỉ mong mỏi được có cháu ẵm. Nay anh giẫy chị tôi như thế, xẩy có sự gì thì còn ra thể nào.

Hùng khởi-phượng gạt tay mà bảo rằng:

— Không thể chiều như thế được? Đàn-bà đâu lại có đàn bà dám hỗn với chồng! Việc này dẫu cha mẹ quở mắng, anh cũng đành chịu.

Hai anh em chuyện trò hồi lâu, rồi cùng đi ngủ. Lại nói chuyện *Đồ-man-hưng-phục* vẫn giao-thông với *Mã thuận* để bầy mưu lập kế mà hại *Doãn thượng khanh* và cha con *Hùng-hiệu*.

Một hôm, *Mã-thuận* đến nói với *Đồ man-hưng phục* rằng:

— Các quan đại-thần trong triều, ai cũng cậy thế quan *Doãn* thừa-tướng mà khinh tôi là bọn nội-giám. Nhưng không biết rằng nội-giám này mà một mai đắc-thế thì dẫu cái uy-quyền của quan thừa-tướng cũng chẳng vững gì!

Đồ man-hưng-phục cười mà bảo rằng:

— Chẳng qua tôn-ông cũng hiền lành, chứ tôi xem như bọn *Quyền-xương* và *Uông kim*, ai là người không xu-phụng. Quan *Doãn* thừa-tướng có tiếng là người nghiêm-trực, mà trông thấy bọn họ, cũng phải chào hỏi tươi cười. Bình-giang-vương thì lại càng quá lắm nữa!

Mã-thuận nghe nói, nổi giận mà rằng:

— Cũng là một bọn nội-giám hầu cận thiên-tử mà chúng lại kẻ trọng người khinh. *Đồ-man* tiên-sinh ơi! tiên sinh có nghĩ kế chi mà khiến cho tôi khỏi được cái tức này hay không?

Đồ-man hưng-phục nói:

— Không thể làm gì nổi! Một người là phụ-huynh tả hoàng-hậu, một người là cữu-tổ hữu hoàng hậu, thế thì tôi đây còn dám nói gì, mà dẫu có nói cũng không nổi. Ngày trước tôi tâu xin lập hữu hoàng-hậu, xuýt nữa đã bị bọn họ hại đến tính mệnh tôi, ngày nay tôi xin chịu thôi, không dám bàn việc!

Mã-thuận nghe nói, đập bàn mà kêu rằng:

— Nếu vậy đành để cho bọn họ khinh chơi mình hay sao!

Đồ man hưng-phục nói:

— Cũng có cách làm được, nhưng chỉ sợ tôn-ông không dám làm. Nếu làm được thì không đến nỗi khó chịu cho lắm.

Mã-thuận mừng mà hỏi rằng:

— Thế nào? cứ nói! thử xem tôi có dám làm hay không!

Đồ-man hưng-phục nói:

— Tôn-ông ơi! vừa rồi có bản tâu ở *Cao-ly* gửi đến. Số là vua *Cao-ly* tạ thế, con hãy còn bé, vợ vua *Cao-ly* là nàng *Nam kim* lên ngôi làm vua. *Nam-kim* nữ-chủ sợ văn võ triều-thần có lòng ly-phản, muốn xin thiên-triều ta phải cho viên trọng-thần đến để phong-vương. *Nam-kim* nữ chủ thực lòng xin nội-thuộc. Trong mấy hôm nay, triều-đình đang bàn chưa biết phải ông nào đi. Bây giờ tôn-ông nên tâu hữu hoàng-hậu phái *Doãn-thượng khanh* đi, rồi lại viết riêng một phong thư mật bảo cho *Nam-kim* nữ-chủ bảo giữ hẳn ở tại *Cao-ly* để giúp việc chính trị.

(Còn nữa)

Certifié l'insertion

Imprimerie de Trung Bắc Tân Văn

Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN

NĂM THỨ MƯỜI MỘT. — SỐ THỨ 1740 MỖI SỐ: 0$02 NGÀY THỨ SÁU 5 JANVIER 1923

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	HANOI: Đến lấy báo tại bản-quán hoặc tại các đại-lý hàng tỉnh bán báo lẻ	Người đem đến nhà	Gởi số Giây thép	Bắc-kỳ, Trung-kỳ và Ai-lao	Nam-kỳ, Đại Pháp và các thuộc-địa Pháp	Ngoại-quốc
Một năm.	6$00	6$90	6$30	6$30	6$60	9$00

ANNONCES
Décomptées à raison de 8 lignes au c/m-timètre de hauteur, sur 0m065 de large
Une seule insertion. . . . 0$30 le c/m
Par contrat annuel